

STUDIO 3R
Ljubljanska cesta 76
1230 DOMŽALE

info@studio3r.si

Številka 350-181/2023/5

Datum: 2. 10. 2024

Dokument je elektronsko podpisan

Zadeva: Mnenje na na osnutek OPPN za območje odprave posledic naravne nesreče Vrtec Mengeš

Spoštovani,

na Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo smo prejeli vašo vlogo za podajo mnenja s področja okolja in prometne politike na osnutek OPPN za območje odprave posledic naravne nesreče Vrtec Mengeš.

V zvezi z vašim pozivom vam v nadaljevanju podajamo mnenji, kot sledita:

I. PODROČJE PROMETNE POLITIKE:

V nadaljevanju podajamo mnenje s področja trajnostne mobilnosti, ki vsebuje ugotovitve predvsem glede:

1. zagotavljanja trajnostne mobilnosti z vidika vizije mobilnosti prebivalstva in trajnostnega razvoja;
2. razvoja učinkovitega sistema javnega potniškega prometa (v nadaljevanju JPP);
3. zagotavljanja fizične integracije prometnih podsistemov za učinkovitejše izvajanje gospodarske javne službe javnega potniškega prometa;
4. potreb po zmanjšanju onesnaževanja iz naslova osebnega prometa.

Občina Mengeš je na podlagi podatkov o stanju prostora, splošnih smernic državnih nosilcev urejanja prostora in izkazanih potreb pripravila osnutek Občinskega podrobnega prostorskega načrta za odpravo posledic naravne nesreče (OPPNa za obnovo) za Vrtec Mengeš, v Občini Mengeš.

Pri tem je bila dolžna upoštevati usmeritve in določitve veljavnih državnih prostorskih aktov, državne razvojne dokumente ter vse relevantne področne predpise. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo predlaga, da se pri OPPNa za obnovo za Vrtec Mengeš v Občini Mengeš upošteva naslednje:

- Priporočamo umestitev pokrite kolesarnice oziroma zagotovitev primernih, pokritih in varnih parkirnih mest za kolesa (tudi električna kolesa), ki naj bodo umeščena prioriteto k vhodu v upravni objekt v skladu s Pravilnikom o kolesarskih površinah in Smernicami za umeščanje kolesarske infrastrukture v urbanih območjih. Na ta način se zaposlene ter osebe, ki pripeljejo otroke, spodbuja, da poti opravljajo na trajnosten način.
- Svetujemo, da se predvidi ozelenitev vseh parkirišč s 4 ali več parkirnimi mesti. Treba je zagotoviti najmanj 1 drevo na vsaka 4 parkirna mesta, in sicer tako, da se zagotovi najmanj 30% pokritost parkirnih površin brez dovozov, s krošnjami dreves v polni razrasti; razporeditev dreves mora biti čim bolj enakomerna, da se zagotovi optimalno osenčenost; senčenje parkirnih mest se lahko namesto z drevesi zagotovi tudi z ozelenjeno pergolo.
- Predlagamo, da na načrtovanih poteh predvidite drevorede. Pri tem upoštevajte priročnik Ministrstva za okolje in prostor Zeleni sistem v mestih in naseljih, usmerjanje razvoja zelenih površin kjer je med drugim navedeno naslednje: »Zelene površine, urejene na območju stanovanjskih ulic, imajo zaradi členitve prostora pomembno vlogo pri umirjanju prometa, hkrati pa tudi pomembno prispevajo h kakovosti in privlačnosti uličnega prostora, zagotavljajo boljše mikroklimo in poleti zmanjšujejo učinek toplotnega otoka.« in smernice Ministrstva za infrastrukturo Infrastruktura za pešce – splošne usmeritve, kjer je med drugim navedeno naslednje: »Prisotnost naravnih elementov in posebej zelenja v javnem prostoru bistveno izboljša počutje in zdravje uporabnikov. Poleg tega ima povsem jasne koristi. Zelenje vpliva na boljše mikroklimo in zmanjšuje učinek toplotnega otoka poleti. To še posebej velja za (visoka) drevesa, ki uporabnikom zagotavljajo tudi senco. Zelene površine pomagajo pri urbani odvodnji, zadržujejo pa tudi prah in lahko uravnavajo veter.«.

Vsa predlagana gradiva, ki se nahajajo v dopisu/mnenju, so dostopna na spletni strani <https://www.sptm.si/>.

Pri pripravi OPPN naj se upoštevajo podana priporočila.

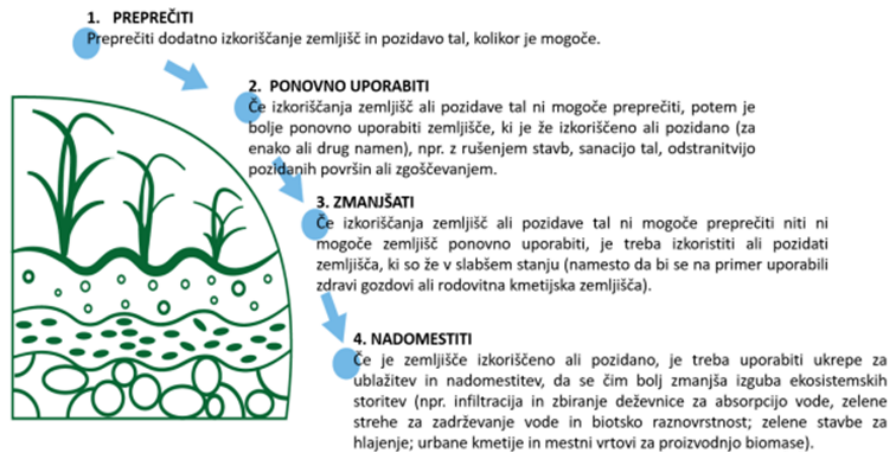
II.   PODROČJE OKOLJA:

V nadaljevanju podajamo smernice oziroma mnenje s področja okolja, in sicer:

TLA

K 6.členu:

Iz tretjega odstavka 6.člena je razvidno, da se predvideva sprememba podrobnejše namenska raba prostora iz K1 – najboljša kmetijska zemljišča v CDi – območja centralnih dejavnosti za izobraževanje. Predviden je torej poseg na najboljša kmetijska zemljišča, kjer so praviloma bolj kakovostna tla. V skladu s Strategijo EU za tla do leta 2030, da se mora pri načrtovanju rabe zemljišč oziroma tal upoštevati hierarhija izkoriščanja zemljišč predlagamo, da se ponovno preveri in zagotovi, da se v čim manjši meri posega na kakovostna tla in zagotovi upoštevanje hierarhija izkoriščanja zemljišč.

Slika: Hierarhija izkoriščanja zemljišč

K 29.členu:

Predlagamo sledeče dopolnitve (označeno s krepkim tiskom):

*(4) Vsi posegi v prostor morajo biti načrtovani tako, da se ne poslabšuje stanja **tal ter površinskih in podzemnih voda**.*

*(5) V času gradnje je investitor dolžan zagotoviti varstvene ukrepe in nadzor ter tako organizacijo na gradbišču, da bo preprečeno onesnaženje **tal in voda**, ki bi nastalo zaradi transporta, skladiščenja in uporabe tekočih goriv in drugih nevarnih snovi. V primeru nezgod je treba zagotoviti takojšnje ukrepanje za to usposobljenih delavcev.*

Predlagamo, da se 29.člen smiselno dopolni s sledečim:

Varovati in trajnostno upravljati je treba s tlemi, ne glede na rabo, zlasti je treba izboljšati, ohraniti ali obnoviti kakovost tal ter ohraniti njihovo različnost in sposobnost zagotavljanja ekosistemskih storitev.

Vsi posegi na ali v tla se načrtujejo in izvajajo tako, da je degradacija tal čim manjša.

Pri načrtovanju in izvajanju posegov v ali na tla se mora upoštevati zlasti:

- čim manj tal naj se prekriva z neprepustnimi materiali;
- ohranjanje organske snovi v tleh.

Vsa zaradi posegov ali gradnje degradirana in onesnažena tla se morajo sanirati, prav tako se morajo sanirati tudi degradirana tla na poteh in začasnih gradbenih površinah.

Začasne prometne in gradbene površine se morajo prednostno uporabljati obstoječe infrastrukturne in druge manipulativne površine.

Med izvajanjem gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje degradacije tal, na primer tako, da se na enako kakovostnih tleh uredi čim krajše poti za prevoze do gradbišča. Pri načrtovanju in izvajanju posegov v ali na tla je potrebno preprečiti erozijo tal in izvajati protierozijske ukrepe. Gradbeni posegi s težkimi stroji se opravljajo le v suhem vremenu, na neutrenih tleh. S tem se omili degradiranost tal zaradi poslabšanja teksture tal.

EMS

34. člen je potrebno spremeniti tako, da bo nova transformatorska postaja, ki je vir elektromagnetnega sevanja, ustrezno vključena.

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

Na območju OPPN je že obstoječa javna razsvetljava na javnih cestah, zato ni dopustno umeščanje dodatne nove javne razsvetljave cest.

33. Člen je potrebno dopolniti na način, da se predvidi izklapljanje zunanje razsvetljave vrtca, vključno s parkirnimi površinami, v času, ko vrtec ne obratuje (na primer med 22.00 in 4.00 uro), V tem lasu se lahko svetilke prižigajo preko senzorja gibanja.

ODPADKI:

Pri oblikovanju zahtev glede odpadkov opozarjamo na uporabo določb iz veljavne zakonodaje, kot tudi izrazov iz veljavne zakonodaje. Opredelitve ali pomena izrazov, ki so opredeljeni v zakonu ali podzakonskih aktih, ni dovoljeno spreminjati.

Konkretno na predlog OPPN:

- 3. člen, prva alineja: navajate »zbirna mesta za odpadke«:
  - pomen izraza za namen tega odloka ni opredeljen;
  - v Uredbi o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2) je opredeljen izraz »prevzemno mesto« in sicer je to »mesto, na katerem izvajalec javne službe prevzame komunalne odpadke, ki mu jih uporabniki prepustijo po sistemu od vrat do vrat«;
- peta alineja tretjega odstavka 11. člena, tretja alineja četrtega odstavka 12. člena, sedmi odstavek 12. člena, četrti odstavek 13. člena: enaka pripomba, kot pri 3. členu;
- 26. člen, naslov – neustrezen, ne odraža vsebine člena:
  - člen dejansko naslavlja zahteve za zbiranje odpadkov - v skladu z Zakonom o varstvu okolja, Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24 (v nadaljnjem besedilu: ZVO-2) je »zbiranje odpadkov« »prevzemanje odpadkov, vključno z njihovim predhodnim sortiranjem in predhodnim skladiščenjem za namene prevoza odpadkov do naprave za njihovo obdelavo«, »ločeno zbiranje odpadkov« pa je opredeljeno kot »zbiranje odpadkov, pri katerem so tokovi odpadkov ločeni glede na vrsto in lastnosti odpadkov z namenom olajšati določeno obdelavo odpadkov«;
  - v skladu z ZVO-2 je »odstranjevanje odpadkov« »postopek, ki ni predelava odpadkov, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanje snovi ali energije«;
- 26. člen, prvi odstavek: navajate pojma »zbirni in odjemalni prostor«:
  - pomen izrazov za namen tega odloka ni opredeljen;
  - kakšna je razlika med »zbirnim mestom za odpadke« in »zbirnim prostorom za zabojnike za odpadke« oziroma »zbirnim prostorom«- pojme opredelite v odloku;
  - opozarjamo, da je v Uredbi o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2) opredeljen izraz »prevzemno mesto« in sicer je to »mesto, na katerem izvajalec javne službe prevzame komunalne odpadke, ki mu jih uporabniki prepustijo po sistemu od vrat do vrat«;
- 29. člen, šesti odstavek: neustrezna uporaba izrazov »odlaganje«, »deponije«, »začasne deponije«:
  - v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2) je odpadke dovoljeno odlagati (=postopek odstranjevanja odpadkov z oznako D1) le (z okoljevarstvenim dovoljenjem) na odlagališčih odpadkov, v skladu z opredelitvijo iz ZVO-2 je to »naprava za odstranjevanje odpadkov z odlaganjem odpadkov na ali v tla (podzemno);
  - izrazov »deponija/deponiranje« v veljavni zakonodaji s področja odpadkov ni, gre za sopomenki izrazov »odlagališče/odlaganje«;
  - v skladu z ZVO-2 je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju ter nenadzorovano ravnanje z odpadki« (torej tudi v vodotoke, na vodna in priobalna zemljišča);
  - »začasne deponije« - neustrezno, izraz »deponija« je sopomenka za »odlagališče odpadkov«, na katerem se odpadki odlagajo, torej trajno vgrajujejo v telo odlagališča;
  - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) se morajo gradbeni odpadki (torej tudi zemeljski izkopi) na gradbišču začasno skladiščiti ločeno po posameznih vrstah s seznama

odpadkov in ločeno od drugih odpadkov tako, da ne onesnažujejo okolja, z njimi pa ravnati tako, da jih je mogoče obdelati. Investitor mora zagotoviti oddajo gradbenih odpadkov (torej tudi viškov zemeljskih izkopov) zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov;

- 29. člen, sedmi odstavek, sedma alineja: navajate prepoved »izlivanja nevarnih in drugih tekočih odpadkov v tla« - v skladu z ZVO-2 je prepovedano »odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju ter nenadzorovano ravnanje z odpadki, vključno s smetenjem« (ne le tekočih odpadkov in ne le nevarnih in drugih, pri čemer ni jasno, kaj so »drugi odpadki«);
- 29. člen, sedmi odstavek, deveta alineja: navajate, da je treba »...onesnaženo zemljino čim prej odstraniti in jo začasno shraniti v ustreznih zaprtih posodah ter jo nato oddati ustreznemu zbiralcu ali odstranjevalcu tega odpadka«:
  - odpadke se na kraju nastanka »začasno skladišči« (v skladu z Uredbo o odpadkih, Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23, je »začasno skladiščenje odpadkov« opredeljeno kot »skladiščenje odpadkov pri izvornem povzročitelju odpadkov na kraju njihovega nastanka do njihove oddaje ali prepustitve v zbiranje ali obdelavo, pri čemer začasno skladiščenje odpadkov ni postopek R 13 iz Priloge 1 te uredbe ali postopek D 15 iz Priloge 2 te uredbe;
  - odpadke je treba oddati zbiralcu odpadkov (»pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja zbiranje odpadkov v skladu s to uredbo) ali obdelovalcu odpadkov (je predelovalec – »pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja predelavo odpadkov v skladu s to uredbo« ali odstranjevalec – »pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja odstranjevanje odpadkov v skladu s to uredbo«) oziroma oddati v zbiranje ali obdelavo;
- 29. člen, sedmi odstavek, prva alineja: uporaba izraza »zemljina«:
  - v skladu z Uredbo o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2) je izraz »zemljina« opredeljen kot »neizkopan, onesnažen ali neonesnažen del tal«, izraz »zemeljski izkop« pa kot »odpadek, sestavljen iz prsti, mineralnih sedimentov in kamenja, ki nastanejo pri izkopavanju ali odkrivanju tal ali podtalja«;
  - navedba »V primeru onesnaženih tal naj se zemljina ustrezno prestavi in uporabi za renaturacijo degradiranih območij na območju občine Mengeš.« je neskladna z veljavno zakonodajo, saj:
    - se v skladu z ZVO-2 predpisi o odpadkih ne uporabljajo le za »neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana« (neonesnažen - iz posnetka ničelnega stanja tal v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring stanja tal, izhaja, da niso presežene opozorilne imisijske vrednosti iz predpisa, ki ureja mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti nevarnih snovi v tleh);
    - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor zagotoviti, da se zemeljski izkop, ki ni pridobljen na gradbiščih, kjer je sam investitor, na gradbišču uporabi samo, če so za njegovo uporabo izpolnjene zahteve iz predpisa, ki ureja obremenjevanje tal z vnosom odpadkov (vključno s pridobitvijo okoljevarstvenega dovoljenja, če je zahtevano);
    - v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor zagotoviti oddajo gradbenih odpadkov (torej tudi izkopanih onesnaženih tal = zemeljski izkop) zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov;
  - navedba »V primeru, da tla niso onesnažena in vsebnost snovi ne presega zakonsko določenih vrednosti onesnaževal naj se zemljina uporabi za ureditev območja vrtca ali drugje.« - enaka pripomba predhodni – določba je neskladna z veljavno

zakonodajo, gkede izraza »zemljina« glej pripombo pri 29. členu, sedmi odstavek, prva alineja;

- 29. člen, sedmi odstavek, deseta alineja: navajate »Onesnaženo adsorpcijsko sredstvo se naj skladišči v za to namenjeni posodi do predaje pooblašteni organizaciji za ravnanje z nevarnimi odpadki«:
  - v skladu z določbami Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) se morajo gradbeni odpadki na gradbišču začasno skladiščiti (ne »skladiščiti«) ločeno po posameznih vrstah s seznama odpadkov in ločeno od drugih odpadkov tako, da ne onesnažujejo okolja, z njimi pa ravnati tako, da jih je mogoče obdelati (»začasno skladiščenje odpadkov« je skladiščenje odpadkov pri izvornem povzročitelju odpadkov na kraju njihovega nastanka do njihove oddaje ali prepustitve v zbiranje ali obdelavo, pri čemer začasno skladiščenje odpadkov ni postopek R 13 iz Priloge 1 Uredbe o odpadkih ali postopek D 15 iz Priloge 2 te uredbe, »skladiščenje odpadkov« pa je skladiščenje odpadkov pri izvajalcu obdelave do njihove predelave ali odstranjevanja);
  - odpadke je treba oddati (ne »predati«) zbiralcu odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov (v skladu z Uredbo o odpadkih, Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23, je »oddaja odpadkov« »oddaja odpadkov v nadaljnje ravnanje z evidenčnim listom«);
- 32. člen, prva in druga alineja: v skladu z določbami Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) se morajo gradbeni odpadki na gradbišču začasno skladiščiti (ne »hraniti«) ločeno po posameznih vrstah s seznama odpadkov in ločeno od drugih odpadkov tako, da ne onesnažujejo okolja, z njimi pa ravnati tako, da jih je mogoče obdelati;
- 32. člen, tretja alineja: v skladu z določbami Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor v primeru, če gradbenih odpadkov ni mogoče začasno skladiščiti na gradbišču ali na območju objekta, v katerem se izvajajo gradbena dela, zagotoviti, da izvajalci gradbenih del gradbene odpadke začasno skladiščijo neposredno po nastanku v zabojnike, ki so nameščeni na gradbišču ali ob gradbišču ali ob objektu, kjer se izvajajo gradbena dela, in so prirejeni za odvoz gradbenih odpadkov brez prekladanja;
- 32. člen, četrta alineja: v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) je treba (nevarne) gradbene odpadke oddati zbiralcem teh odpadkov ali izvajalcem obdelave teh odpadkov;
- 32. člen, šesta in sedma alineja: v skladu z določbami Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2) mora investitor zagotoviti oddajo gradbenih odpadkov zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov (investitor mora zagotoviti naročilo za prevzem gradbenih odpadkov pred začetkom izvajanja gradbenih del, to pa dokaže z naročilom za prevzem gradbenih odpadkov ali z naročilom za obdelavo odpadkov. Iz naročila za prevzem gradbenih odpadkov morajo biti razvidni podatki o prevzemniku, številka gradbenih odpadkov iz seznama odpadkov, ocenjena količina nastalih gradbenih odpadkov, naslov gradbišča, ki ga zadeva prevzem gradbenih odpadkov, in podatki o gradbenem dovoljenju.

Splošno glede odpadkov:

Iz dokumenta izhaja, da bo OPPN podlaga za izvedbo gradbenih del, pri katerih nastajajo predvsem gradbeni, lahko pa tudi drugi odpadki, na primer komunalni, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču. Za ravnanje z odpadki je potrebno upoštevati zakonodajo s področja odpadkov. Krovni predpis na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24) je Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23), ki v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih z namenom varstva okolja in varovanja človekovega zdravja določa pravila ravnanja in druge pogoje za preprečevanje ali zmanjševanje škodljivih vplivov nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter zmanjševanje celotnega vpliva uporabe naravnih virov in izboljšanje učinkovitosti uporabe naravnih virov.

Pri ravnanju z odpadki je potrebno upoštevati načelo »povzročitelj plača« in hierarhijo ravnanja, ki pri čemer preprečevanje odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih predstavlja niz ukrepov, sprejetih preden snov, material ali proizvod postane odpadke, s katerimi se zmanjšajo a) količine odpadkov (vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem njihove življenjske dobe), b) škodljivi vplivi nastalih odpadkov na okolje in človekovo zdravje ali c) vsebnost nevarnih snovi v materialih (in proizvodih). Ukrepe preprečevanja nastajanja odpadkov kot najvišje prioritete hierarhije ravnanja z odpadki je treba izvesti v fazi načrtovanja gradnje/trase, ko je eno od meril za odločitev o najprimernejši lokaciji/trasi gradnje tudi količina in vrsta odpadnih materialov, nastalih pri zemeljskih delih (izkop), in možno nadaljnje ravnanje z njimi.

V skladu z Direktivo 2008/98/ES o odpadkih tla (in situ), vključno z neizkopanim onesnaženim delom tal, niso odpadke. Zakonodaja s področja odpadkov se ne uporablja za neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju zagotovo uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana. Del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, pa sta odpadke, če ustrežata opredelitvi pojma »odpadke« iz te direktive. Pri tej odločitvi ni bistveno ali je izkopen material onesnažen z nevarnimi snovmi ali ni.

Status odpadka neonesnažene izkopane zemlje in drugega naravno prisotnega materiala (zemeljskega izkopa), ki se uporabljata na mestih, kjer nista bila izkopana, se določi v skladu z opredelitvijo odpadka in določbami o stranskih proizvodih ali o prenehanju statusa odpadka po Direktivi o odpadkih (oziroma Uredbi o odpadkih). V skladu z ZVO-2 »odpadke« pomeni vsako snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže ali namerava ali mora zavržiti.

Opadki, ki nastajajo pri gradnji, so gradbeni odpadki, za katere velja tudi poseben predpis in sicer Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2), ki določa obvezno ravnanje z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih zaradi gradnje, rekonstrukcije, adaptacije, obnove ali odstranitve objekta. Za ravnanje z gradbenimi odpadki na gradbišču je v skladu z navedeno uredbo v celoti odgovoren investitor. Ključni vidik ustreznega ravnanja z odpadki je ločevanje materialov na izvoru. Bolje kot so odpadki ločeni, lažja je nadaljnja obdelava odpadkov, npr. ponovna uporaba odpadkov, učinkovitejše je recikliranje in boljša je kakovost recikliranih materialov.

Seznam odpadkov je določen z Odločbo 2000/532/ES - iz te odločbe izhaja, da se odpadki razvrščajo po viru nastanka (skupina 17- gradbeni odpadki in odpadki iz rušenja objektov, vključno z zemeljskimi izkopi z onesnaženih območij). Zemeljski izkopi nastajajo pri posegih v tla in podtalje, vključno s poglobljanjem dna vodnih teles, pri čemer nastanejo odpadki:

- zemlja in kamenje (17 05 03*, 17 05 04), ki nastajajo pri gradbenih delih zaradi gradnje;
- materiali, izkopani pri poglobljanju dna z bagranjem (17 05 05*, 17 05 06), ki se ne premeščajo znotraj območja površinskih voda zaradi upravljanja voda in vodnih poti ali preprečevanja poplav ali blažitve posledic poplav in suše.

V skladu z Obvestilom Komisije o tehničnih smernicah o razvrščanju odpadkov sta odpadka s številka 17 05 03* in 17 05 05* označena z vrsto oznake odpadka ZN (zrcalna oznaka odpadka za nevarne odpadke), odpadka s številka 17 05 04 in 17 05 06 pa z ZZN (zrcalna oznaka odpadka za nenevarne odpadke). Če je odpadke označen z ZNN se lahko opredeli kot nenevaren šele po potrditvi, da ne izkazuje katere od nevarnih lastnosti.

Pogoje v zvezi z obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadkov in obvezno ravnanje pri načrtovanju in izvedbi vnašanja zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine zaradi izboljšanja ekološkega stanja tal ter pogoje uporabe gradbenega materiala, pripravljenega iz obdelanih ali neobdelanih, izvornih ali odpadnih mineralnih surovin, če se ob stiku s padavinsko, podzemno ali površinsko vodo nevarne snovi lahko začnejo lužiti, določa Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08, 61/11 in 44/22 – ZVO-2).

Najmanj zaželeno ravnanje z odpadki je odlaganje odpadkov na odlagališčih, pri čemer je potrebno upoštevati tudi določbe predpisa, ki ureja odlagališča odpadkov. Predelava primernih inertnih ali nenevarnih odpadkov z njihovo uporabo pri prenavljanju in zasipavanju ali pri gradnji pa ne pomeni nujno odlaganja na odlagališču. Tako se določbe predpisa o odlagališčih odpadkov med drugim ne uporabljajo za uporabo inertnih odpadkov kot polnilo pri vzpostavitvi novega ali nadomestitvi prejšnjega stanja okolja, če se vnašajo v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov.

Uredba o odpadkih (oz. Direktiva 2008/98/ES) se torej uporablja tako za onesnažen kot neonesnažen del tal ali drug naravno prisoten material, izkopan med gradbenimi deli (v slovenskih predpisih o odpadkih opredeljen kot zemeljski izkop). Izjema velja samo za tisti del med gradbenimi deli izkopanega neonesnaženega dela tal ali drugega neonesnaženega naravno prisotnega materiala, ki se bo zagotovo uporabil za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopan (to mora zagotovo izhajati iz dokumentacije) - v tem primeru se predpisi s področja odpadkov ne uporabljajo.

Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22 in 113/23) vsebuje tudi posebno določbo glede ravnanja z rodovitno zemljo, odrinjeno pri gradbenih posegih, ki nima nevarnih lastnosti iz Priloge 3 te uredbe in ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin, ki jo je v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, treba varovati pred trajno izgubo, in jo je treba zbirati ločeno od preostalega zemeljskega izkopa in jo ločeno oddajati, če se zemeljski izkop, katerega sestavni del je, ne uporabi za gradnjo v svojem prvotnem stanju na mestu, kjer je bil izkopan.

Z odpadki, ki pri gradbenih delih ne nastajajo neposredno kot posledica postopkov izvajanja gradbenih del, kot so na primer odpadna embalaža, ki ovija gradbeni material ali gradbene izdelke, ali komunalni odpadki, ki jih povzročajo zaposleni na gradbišču, je potrebno ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Zbiranje komunalnih odpadkov je v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja, zato je ravnanje z njimi potrebno dogovoriti z izvajalcem te službe v posamezni občini.

Prosimo, da pri pripravi nadaljnje dokumentacije upoštevate sprejete strateške dokumente (Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, 2022) in vse predpise s področja odpadkov (objavljeni na spletnem mestu državne uprave: [Ravnanje z odpadki | GOV.SI](#)).

Degradirano okolje:

Z vidika obvladovanja degradiranih območij je treba posebno pozornost posvetiti območjem, kjer so se v preteklosti odmetavali odpadki (npr. zapuščenim industrijskim območjem in gramoznim jamam, kamnolomom ...), še posebej, če gre za prisotnost azbestnih in drugih gradbenih odpadkov. Pred vsakim posegom v okolje je zato potrebno izvesti predhodne preiskave tal. Podatki o Potencialno onesnaženih območjih so na voljo na spletni strani ARSO, Atlas okolja, potencialno onesnažena območja.

Proizvajalčeva razširjena odgovornost – sončne elektrarne:

Z vidika načrtovanja sončne elektrarne je potrebno tudi upoštevati, da je na območju celotne EU za fotovoltaične module (PV module) že uveljavljeno načelo proizvajalčeve razširjene odgovornosti. To pomeni, da je proizvajalčeva odgovornost za proizvod podaljšana na celoten »življenjski cikel proizvoda« proizvajalci proizvodov, v tem primeru PV modulov, nosijo finančno in organizacijsko odgovornost za ravnanje v fazi odpadkov v življenjskem ciklu proizvoda. Na podlagi Direktive 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opremi so namreč v področje uporabe predpisov o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO) vključeni tudi PV moduli. Tako morajo proizvajalci zagotoviti in financirati ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. V skladu z Uredbo o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15,

47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108-20 in 44/22 – ZVO-2), ki v pravni red Republike Slovenije prenaša omenjeno direktivo, se PV moduli uvrščajo med električno in elektronsko opremo, zato zanje veljajo pravila ravnanja z OEEO, kot jih določa ta uredba. Proizvajalci, ki dajejo na trg PV module, morajo biti vpisani v evidenco proizvajalcev električne in elektronske opreme pri ministrstvu, pristojnemu za okolje, in morajo zagotavljati financiranje in ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. To svojo obveznost proizvajalci zagotavljajo v okviru skupnih načrtov ravnanja z OEEO, v katerega morajo biti vključeni že, ko dajo proizvode na trg. Proizvajalec PV modulov načrtovane sončne elektrarne mora torej izpolnjevati obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti bodisi samostojno, bodisi v okviru skupnega načrta ravnanja z OEEO.

Pri pripravi prostorskih izvedbenih aktov s področja okolja (hrup, tla, odpadki, svetlobno onesnaževanje, elektromagnetno sevanje, kakovost zraka) upoštevajte tudi usmeritve iz strateških dokumentov in zakonodajo s tega področja.

S spoštovanjem,

mag. Bojan Kumer
MINISTER

Zbrala in pripravila:
Dijana Jukić,
namestnica generalne sekretarke